

כגוב בלילה

אילו נערך היום משאל עם אובייקטיבי ומדעי על השאלה: "מי הרג את הד"ר קסטנר?" היו התוצאות מוכיחות כי קרוב למחצית הנשאלים חושדים שהרצח בוצע בתמיכתו או בהסכמתו האילמת של מנגנון החושך. מי שאינו מאמין לסיכום זה, די לו לערר ויכוח במוגנית, באוטובוס או בחנות המכולת.

אין כל טעם שמנהלי מנגנון החושך יתרגזו על כך. מוטב להם לשאול: "איך הגענו לזה?" ישנם הטוענים כי היא נובעת ממסע השמצה שסני שנערך עלידי העולם הזה לבנו או בשותפות עם כמה אישים וחוגים אחרים. זוהי מחמאה גדולה לכוונה השפעה שלנו. אולם דומני, בכל הגאווה, שהיא מוגזמת. הניתוח הגיוני הצונן של עתון זה לא היה יכול לבסס חשד כזה, אלמלא כבר היה החשד קיים קודם לכן בכל שדרות הציבור.

הוא לא היה קיים רק בחוגים השונאים את השלטון, המוכנים להאמין מראש לכל דבר תועבה. הוא מבוטא, בשיחות פרטיות, עלידי שרי ממשלה ופקידים בכירים מאד. הוא קיים בצמרת מפלגות הקואליציה, ובחוגים רחבים של מפא"י עצמה.

תופעה זו חמורה עוד יותר מעצם החשד. איך זה יכול לקרות שאנשים כה רבים, בחוגים כה שונים, מעלים חשד כזה בלבם? **התשובה היא פשוטה ומצערת: לגבי רוב רובם של תושבי ישראל אין שום חידוש בהנחה שממשלת ישראל מסוגלת להפר את החוק.**

★ ★ ★

זוהי עובדה נוראה. היא מסוכנת יור תר לקיום המדינה מאשר הרבה מאד סכנות המהלכות אימים בעמוד הראשון של העתון היומי.

די מדינה מודרנית — אפילו אם קיימת בה דיקטטורה — בנויה על הסכם מסוים בין השליט לבין הנשלט. הממשלה יכולה להעניש מפרייחוק בודדים. אולם היא אינה יכולה לשלוט אפילו יום אחד אם רובם המכריע של הנשלטים יחליטו שהחוק אינו קיים — אם יחלו לשלם מסים, לשתף פעולה עם המשטרה ולמלא אחרי מיליוני חקנות המסדירות את החיים במדינה.

לכן החוק הוא קדוש. הכל מור דים בכך. אך לא הכל מבינים כי קודש זה מבוסס קודם על כך שהממשלה עצמה מכבדת את החוק. מן השוטף האחרון ועד לנשיא, החוק מחייב אותה בכל מעשיה. ברנע שהממשלה מפרה את החוק, נסתם עליו הגולל.

השופט לואי בראוניס, שמלבד היותו ציוני היה גם משפטן גדול, ביטא עקרון זה בצורה חריפה מאד: "ההגיונות, הבטחון והחירות דורשים כי פקיד הממשלה יהיו כפויים לאותם כלליהתנהגות שהם מחזיקים פקודות לגבי האורחים... אם הממשלה הופכת למפירת חוק, היא מטפחת את הבנו לחוק. היא מזמינה כל אדם להפוך לחוק בפני עצמו. היא מזמינה את האנארכיה." השופט אמר מלים אלה בשעתו בוויכוח על דרכי הבילוש של מנגנון החושך האמריקאי. אולם הן חלות גם על כל תופעה אחרת במדינה, גדולה או קטנה, חשובה או בלתי חשובה.

כי החוק הוא מוחלם. ממשלה המפירה את החוק בענינים קטנים, מה מונע בעדה לבצע רצח?

★ ★ ★

תחיל ברכיה הפעולה של מנגנון החושך עצמו. החשדות הנוראים הרחוחים בציבור הכריחו אותו לעלות, לפחות באופן חלקי, מן המחתר. בצורה זו נודעו לקהל הרחב פרטים שהיו ידועים רק למעטים. הציבור שמע כי קיים בארץ מנגנון אדיר של בילוש, שאינו בולש רק אחרי מפיידי חוק אפשיים, אלא גם אחרי ראשי כל מפלגות החוקיות. אילו היה מנגנון מסתפק בבילוש, היתה זאת רק חצי צרה. אולם הוא מפרסם גם

רות שהיא חולקת על השיטה, מתחמקת מבעיה זו. תחת לבצוע עקרון חרש, שלא יהיה סופולרי, היא מבצעת כל כמה חודשים פעולה שבאה לרמות, פשוטו כמשמעו, מאות אלפי עובדים שכירים. היא נותנת סובסידיות להורדתם המלאכותית והכוזבת של מחירי מצרכים מסוימים, הכלולים ב"מקרה במדד. כך יורד המדד (והשכר) בשעה שכל ילד יכול להחכה בחנות המכולת ש"מחיר המצרכים עולה.

הצד השני של אותה רמאות הוא שער-המטבע. כאשר נקבע שער זה בלי כל קשר עם ערך המטבע — דבר הנהוג מאז קום המדינה ועד היום — הרי זוהי רמאות. היא נותנת מליוני לירות מכספי האומה לידי

אנשי-שלומו של השלטון, המקבלים את הדולארים של המדינה מבלי לשלם את תמורתם המלאה. והיא גוזלת מליוני לירות מאזרחים אחרים, אשר השלטון מחריים את המארכים שקיבלו כפיצויים מגרמניה, ונר תן להם לירות בערך הרבה יותר קטן. הרמאות היא עבירה פלילית. היא הדין לגבי הוצאת כספים בי מענות-שוא. כאשר עבירה פלילית מכובעת עלידי השלטון, אין היא פחות חמורה. היא חמורה שבעי תיים.

★ ★ ★

שלטון במדינה מפר מדי יום ביומו את החוק שהוא עצמו מופקד על שמירתו. מעט מקרים בולטים לעין כמו מקרהו של דוד בהרל, שהתבהר עתה סופית ב"שעה שהמפקח הכללי של המשטרה הציג את המיסמכים שלו במשפט עמוס בן-גוריון. המעצבים בהפרת-חוק זו הוא ש"ראשיהממשלה בכבודו ובעצמו נתן לה את הגושפנקה האישית שלו, דבר שהוא אולי מיוחד במינו נו בעולם.

הסיפור כולו כלול בשלושה מיסמכים. האחד מאת היועץ המשפטי לממשלה, אל ראש אגף החקירות במטה הארצי של משרת-ישראל (מס' 215/7/5 — 909). הגידון: מר דוד בהרל, הסוכנות היהודית לא"י. "סודי. בוד"ח של מנהל המוסד לביקורת של הסוכנות היהודית לא"י, שנתפרסם זה עתה, מובאות האשמות חמורות נגד הגיל. לפי דו"ח זה קיבל עובדו ועובד בני מש"חתו בין נובמבר 1949 ובין נובמבר 1950 תשלומים שונים העולים על 12 אלף פראני קים שוייצים ו-26 אלף פראנקים צר-

פתיים... קבלת כספים זו והשימוש בהם טעונים רשיון מאת שר-האוצר או המפקח על המטבע הור, בהתאם לתקנות ההגנה (כספים) 1941.

... אבקשך לפתוח בחקירה פלילית ב"ענין זה. יש לגבות עדות מאת ד"ר שמיר ראק... כן יש לדרוש מאת הנהלת הסוכנות את כל המיסמכים והרישומים הנוגעים לעיסקות אלה. במקרה שמישהו מן העדים הדרושים לכם יסרב לתת עדות, אבקשך לקבול על כך בהודעה פורמלית בכתב מאת מפקח המשטרה אשר קיבל את הסיורוב הזה, על מנת שאוכל לאחוז בצעדים מש"פטיים, לפי הסעיפים 143 לפקודת החוק הפלילי 1936, ו-76 לתקנות ההגנה, 1934 'הקבל גם עדות מאת מר בהרל, מר טב אחרי האשמה ואזהרה, על פי תקנה 11 לתקנות ההגנה (כספים) 1941. כן אבקשך לקבל אישור מאת המפקח על המטבע הור שלא ניתנו רשיונות למר בהרל לקבל ול"חוק את המטבע הזה הגיל, אף על פי שתובה ההוכחה בגידון זה חלה על הנאשם."

זוהי לשון ברורה, שאינה מש"תמעת לשתי פנים.

כעבור חודשיים באה תשובת רמ"ח מ. סלע, ראש המחלקה הכלכלית במטה הארצי, ליועץ המשפטי (מס' 6/10/50 — 0/7438): "אני מעביר בזה העתק מהדו"ח שהוגש על ידי עמ"מ ורדי בהמשך חקירתו נגד ה"ל... אהיה אסיר תודה אם תתן הוראות מתאימות למשרד מבקר המדינה להעמיד לרשותו של מר ורדי רואה-חשבונות מנוסה למטרת החקירה. אבקשך לספל בענין ב"דחיפות."

בסוף, כעבור חודש נוסף, בא המכתב האחרון והסנסציוני. הוא הופנה מאת היועץ המשפטי, אל ראש המחלקה הכלכלית במטה הארצי (2265—215/7/5).

"קיבלתי משר-האוצר מכתב וזו לשונו: עברתי בענין על ההחלטות שנתקבלו פה אחד עלידי ועדת השבעה לבדיקת הדין וחשבון מס' 5 של מבקר-הסוכנות. לאור המסקנות שנתקבלו בישיבה, בהשתתפות ראש-הממשלה ומר אשכול, אני מבקש ל"גור את התיקים המתחייבים לעבר. את אופן ההתנהגות כלפי העתיד נקבע במשך ה"שבועיים הקרובים. כמוכך, חוקי המדינה חלים על כל תושבי המדינה. נא לפעול בהתאם."

זה היה סופו של תיק בהר"ל. הוא היה רק אחד ממאות, אך לא כל מפירי-החוק במדינה וכו לכך שראשיהממשלה עצמו יתן את אישורו לכך.

★ ★ ★

אשר ניגש ארתור קסטנר לכתוב על חבליהידיה של הקמת המדינה, נזכר בפסוק מן הברית החדשה: "בוא יבוא יום אדוני כגנב בלילה."

או לא היה ברירה, כל הגורמים, החל מהנהלת הסוכנות היהודית וכלה במיפקדות במחנתת הלוחמת, היו למעשה חברות של אנשים פרטיים, ללא סמכות שלטונית וללא אחריות שלטונית. הם נאלצו לפעול כגנבים בלילה, בלי חוק ונגד החוק.

אולם שלטון של מדינה אינו כי נופייה, ואין הוא יכול לפעול כי כנופייה.

כנופייה יכולה לתת את הפקודה לבצע מעשה בנוסח קיביא. כנופייה יכולה להש"תמש באמצעים של חשיטה כדי להשיג כסף או תמיכה פוליטית. היא יכולה לבצע רמאות כלכלית. היא יכולה לפרסם פירסומים שמוצאם בבני השופכין.

שלטון אינו יכול לעסוק בכל אלה. אם הוא עושה זאת, אין הוא כורה רק קבר לעצמו. הוא כורה קבר לכל יחסי-הגומלין שבלעדיהם לא יתכן משטר במדינה.

אפשר להקים מדינה "כגנבים בלילה". אך אי-אפשר לנהל מדינה כך.